EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.5.2023
COM(2023) 608 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Kreikan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2023) 608 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Kreikan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Elpymis- ja palautumistukivälineen

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023[4]. Tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan vuoden 2023 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Kreikka kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Kreikan vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 16 päivänä toukokuuta 2023 ja ehdotuksen 13 päivänä maaliskuuta 2023.

(3) EU:n talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun EU pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, EU:n talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiashokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävän ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti EU:n kilpailukyvyn ja tuottavuuden parantamiseen.

(4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon *Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle*[5]. Tarkoituksena on parantaa EU:n nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Suunnitelma täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä EU:n kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien hiilineutraalien teknologioiden ja tuotteiden tuotantokapasiteettia EU:ssa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Suunnitelma rakentuu neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[6]. Tiedonannon perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää, ja tavoitteena on pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään politiikan painopisteitä, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan näihin painopisteisiin liittyviä toimia.

---

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

(5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää politiikan painopistetavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(6) REPowerEU-asetuksella[7], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja EU:n energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Näillä uudistuksilla ja investoinneilla edistetään myös EU:n nettonollateollisuuden kilpailukyvyn parantamista, kuten tiedonannossa *Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle* hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuki, jota ei makseta takaisin. Tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

(7) Komissio antoi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024. Tiedonannolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinointia.[8] Komissio muistutti tiedonannossa, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestävällä tavalla. Jäsenvaltioita kehotettiin esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että alijäämälle asetettua kolmen prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen noudatetaan ja velkaa vähennetään uskottavasti ja jatkuvasti tai se pidetään maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintashokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava toimenpiteensä haavoittuville kotitalouksille ja yrityksille paljon aiempaa paremmin. Komissio ehdotti, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin ja että ne laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta, kuten komission

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

tiedonannossa linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi[9] ehdotetaan. Se suositti, että kaikkien jäsenvaltioiden olisi edelleen säilytettävä kansallisesti rahoitettavat investoinnit ja varmistettava elpymis- ja palautumistukivälineestä käytettävissä olevien ja muiden EU:n varojen tuloksellinen käyttö, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

(8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla EU:n talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Ehdotuksilla on tarkoitus antaa jäsenvaltioille enemmän valtaa keskipitkän aikavälin suunnitelmiensa laatimisessa ja samalla tiukentaa sääntöjen noudattamisen valvontaa sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot noudattavat keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisissa suunnitelmissaan antamiaan sitoumuksia. Tavoitteena on saada lainsäädäntötyö päätökseen vuonna 2023.

(9) Kreikka toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 päätöksen Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[10]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Kreikka on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(10) Kreikka toimitti vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa 2 päivänä toukokuuta 2023 ja vuoden 2023 vakausohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2023 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Kreikan puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Kreikkaa koskevan vuoden 2023 maaraportin[11]. Siinä arvioidaan Kreikan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Kreikka on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan

[9] COM(2022) 583 final.

[10] Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2021, Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 10152/21; ST 10152/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 608 final.

vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Kreikan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Kreikasta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023.[12] Komission päätelmä oli, että Kreikalla on liiallisia makrotalouden epätasapainoja. Erityisesti haavoittuvuudet, jotka liittyvät suureen julkiseen velkaan ja järjestämättömien lainojen suureen määrään tilanteessa, jossa työttömyysaste on korkea, ovat väistymässä, mutta maan ulkoinen rahoitusasema on heikentynyt. Keskeinen huolenaihe on, että vaihtotaseen alijäämä kasvoi selvästi vuonna 2022 matkailutulojen elpymisestä huolimatta. Vaikka alijäämän ennustetaan supistuvan jonkin verran tänä ja seuraavana vuonna, ulkoisen alijäämän ennustetaan pysyvän selvästi yli tason, joka tarvitaan ulkomaisen nettovarallisuusaseman pysyvän paranemisen varmistamiseksi. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on edelleen EU-maiden korkein, mutta se parani merkittävästi vuonna 2022 pääasiassa vahvan nimellisen BKT:n kasvun ansiosta, ja sen odotetaan vähenevän edelleen vuosina 2023 ja 2024. Järjestämättömien lainojen määrä laski voimakkaasti viime vuonna aiempien vuosien isojen vähennysten pohjalta, mutta määrä on edelleen suuri ja rasittaa pankkien kannattavuutta ja lainanantokykyä, mikä puolestaan vaikuttaa pääomaintensiteetin lisäämiseen ja talouden tuottavuuden kasvuun. Politiikkatoimet ovat osaltaan edistäneet epätasapainojen purkua, ja elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on merkittävä tilaisuus puuttua jäljellä oleviin rakenteellisiin heikkouksiin. Lisätoimia tarvitaan silti erityisesti sen varmistamiseksi, että ulkoinen rahoitusasema saadaan vakaasti paranemaan ja että järjestämättömien lainojen määrää saadaan vähennettyä muun muassa tehostamalla velkojen perintää ja parantamalla järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoita.

(13) Eurostatin vahvistamien tietojen[13] perusteella Kreikan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2021 oli 7,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 2,3 prosenttiin vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 194,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2022 loppuun mennessä 171,3 prosenttiin.

(14) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 menoja lisääviin toimenpiteisiin kuuluivat sähkötuet kotitalouksille ja yrityksille sekä sosiaalietuuksien lisääminen haavoittuvassa asemassa oleville kotitalouksille. Näiden toimenpiteiden kustannukset kompensoitiin osittain energiantuottajien ja -toimittajien odottamattomiin voittoihin kohdistuvilla uusilla veroilla, joita olivat sähköntuottajien hintakatto ja sähköntuottajien ylimääräinen maksu lokakuun 2021 ja kesäkuun 2022 väliseksi ajaksi. Komissio arvioi, että näistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Samaan aikaan covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 1,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 6,5 prosenttia.

[12] SWD(2023) 631 final.

[13] Eurostat, Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023.

(15) Neuvosto suositti 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Kreikka[14] rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, ja noudattaa samalla maltillista finanssipolitiikkaa. Lisäksi Kreikan olisi jatkettava kansallisesti rahoitettuja investointeja.

(16) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys[15] vuonna 2022 oli suotuisa, – 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Neuvoston suosituksen mukaisesti Kreikka jatkoi elpymisen tukemista elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 2,1 prosenttia suhteessa BKT:hen (2,6 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksin ja muin EU:n varoin rahoitettavien menojen supistuminen vuonna 2022 johtui edellisen ohjelmakauden päättymisestä asteittain, kun uuden ohjelmakauden investointimenot eivät olleet vielä käynnissä. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka oli 0,6 prosenttiyksikköä[16]. Näin ollen Kreikka on neuvoston suosituksen mukaisesti jatkanut kansallisesti rahoitettavia investointeja. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä, 0,6 prosenttiyksikön vaikutus. Tähän merkittävään elvyttävään vaikutukseen yhdistyi myös energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseen tähtäävien finanssipoliittisten toimien lisävaikutus (nettokustannukset 2 % suhteessa BKT:hen). Näin ollen Kreikka on rajoittanut kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvua riittävästi.

(17) Vakausohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2023 realistinen ja sen jälkeen optimistinen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 2,3 prosenttia vuonna 2023 ja 3 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa reaalisen BKT:n kasvun on ennustettu olevan vuonna 2023 hieman suurempaa eli 2,4 prosenttia ja vuonna 2024 matalampaa eli 1,9 prosenttia, mikä johtuu pääasiassa investointitoimintaa ja ulkoisen sektorin rahoitusosuuksia koskevien oletusten eroista. Vuoden 2023 vakausohjelmassa ennustetaan, että kiinteän pääoman bruttomuodostuksen osuus kasvaa etenkin vuonna 2024, ja komissio odottaa tavaroiden tuonnin pysyvän korkeammalla tasolla kuin Kreikan viranomaisten ennusteissa.

(18) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu 1,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Vuoden 2023 supistuma johtuu pääasiassa pandemiaan liittyvien finanssipoliittisten toimenpiteiden asteittaisesta lopettamisesta ja alentuneista energiaan liittyvien toimenpiteiden kustannuksista sekä talouskasvusta johtuvasta tulojen kasvusta. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 171,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 162,6 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä vuonna 2023 on 1,3 prosenttia

---

[14] Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kreikan vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 33).

[15] Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

[16] Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla oli neutraali vaikutus, joka oli 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

suhteessa BKT:hen. Se on vakausohjelmassa ennustettua alijäämää alhaisempi johtuen pääasiassa makrotaloudellisten oletusten aiheuttamasta veropohjien suotuisammasta kehityksestä, mukaan lukien kasvun osatekijät ja alhaisemmat sosiaalimäärärahojen menot viime vuosina havaitun systemaattisen varojen alikäytön mukaisesti. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa pienempi, 160,2 prosenttia. Ero johtuu pääasiassa nimellisen BKT:n suuremmasta kasvusta ja vähäisemmässä määrin komission ennustamasta pienemmästä julkisen talouden alijäämästä.

(19) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Ne koostuvat toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022 (erityisesti sähkötuista kotitalouksille ja yrityksille). Toimenpiteiden kustannukset kompensoidaan edelleen osittain energiantoimittajien odottamattomiin voittoihin kohdistuvilla uusilla veroilla, joita olivat sähköntuottajien hintakatto ja jalostamoalan solidaarisuusmaksu. Kun nämä tulot otetaan huomioon, tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen.[17] Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille tai yrityksille kohdennetuilta eikä niillä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa vuoden 2023 suosituksen noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,5 % suhteessa BKT:hen). Odotettavissa on, että vuoden 2023 julkisen talouden rahoitusasemaan vaikuttaa edullisesti myös covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden asteittainen poistaminen, jonka vaikutuksen odotetaan olevan 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(20) Neuvosto suositti[18] 12 päivänä heinäkuuta 2022, että Kreikka varmistaa vuonna 2023 maltillisen finanssipolitiikan erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvun pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu[19], kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta paenneille ihmisille. Kreikan olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Kreikalle suositettiin myös, että se lisää julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.

(21) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan pitkälti neutraali (–0,2 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys on ollut elvyttävä (–1,0 % suhteessa

---

17 Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

18 Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Kreikan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 60).

19 Kreikan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu (kymmenen vuoden keskiarvo) on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 4,8 prosenttia.

BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä. Sen vuoksi kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on sopusoinnussa neuvoston suosituksen kanssa. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen ennustettu kiristävä vaikutus johtuu pääasiassa siitä, että kotitalouksille ja yrityksille energian hinnannousun vuoksi suunnattujen (kohdennettujen ja kohdentamattomien) tukitoimenpiteiden kustannukset pienenevät (2,3 % suhteessa BKT:hen). Sosiaalimenojen kasvu on tärkein kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvun (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taustatekijä. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot ovat 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla on finanssipolitiikan viritykseen neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä.[20] Kreikka aikoo näin ollen rahoittaa lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n rahastoista, ja sen ennustetaan jatkavan kansallisesti rahoitettavia investointeja. Kreikka aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten 8 000:n julkisesti käytössä olevan sähköautojen latauspisteen asentamiseen tärkeimmille kaupunki- ja esikaupunkialueille, julkishallinnon digitalisaatioon ja saariston sähköverkon yhteenliitäntöihin.

(22) Julkisen talouden alijäämä supistuu vuonna 2024 vakausohjelman mukaan 0,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2024 supistuma johtuu pääasiassa jäljellä olevien energia- ja muiden toimenpiteiden asteittaisesta lopettamisesta ja vankan talouskasvun aikaansaamasta tulojen kasvusta. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka supistuu vuoden 2024 loppuun mennessä 150,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,6 prosenttia vuonna 2024. Tämä on pienempi kuin vakausohjelmassa ennakoitu alijäämä, mikä johtuu pääasiassa toteutuneisiin sosiaalimäärärahoihin liittyvistä oletuksista, erityisesti alhaisemmista sosiaalietuus- ja eläkemenoista. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa korkeampi, 154,5 prosenttia.

(23) Vakausohjelman mukaan kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Myös komission oletus on, että kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan vuonna 2024. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen.

(24) Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1466/97 kehotetaan parantamaan rakenteellista rahoitusasemaa vuosittain keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamiseksi käyttäen viitearvona 0,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen.[21] Julkisen talouden kestävyyteen liittyvät näkökohdat huomioon ottaen[22] rakenteellista rahoitusasemaa olisi

---

20 Muilla kansallisesti rahoitettavilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

21 Ks. neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artikla, jossa edellytetään myös yli 0,5 prosentin sopeutusta suhteessa BKT:hen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden julkinen velka on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu huomattavampia riskejä.

22 Komissio arvioi, että Kreikka ei tarvitse rakenteellisen perusjäämän kasvua suhteessa BKT:hen, jotta velka vähentyisi uskottavasti keskipitkällä aikavälillä. Arvio perustui komission syksyn 2022 talousennusteeseen. Arvion lähtökohtana ovat ennakoitu julkisen talouden alijäämä ja velka vuonna 2024 olettaen, että energiatukitoimenpiteistä luovutaan vuonna 2024.

asianmukaista parantaa vähintään 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Jotta tällainen parannus voitaisiin varmistaa, kansallisesti rahoitettavien nettomääräisten perusmenojen kasvu[23] ei saisi vuonna 2024 olla enempää kuin 2,6 prosenttia, kuten nyt suositellaan. Tämä edistää osaltaan ulkoisen rahoitusaseman vahvistamista. Samaan aikaan olisi energiamarkkinoiden kehityksestä riippuen asteittain luovuttava jäljellä olevista energiatukitoimenpiteistä (komission tämänhetkisen arvion mukaan 0,2 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023) alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä, ja saatavat säästöt olisi käytettävä julkisen talouden alijäämän supistamiseen.

(25) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitettavat nettomääräiset perusmenot kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,7 prosenttiin vuonna 2024. Tämä alittaa suositellun kasvuvauhdin. Komission ennusteessa ennakoitu sopeutus on suurempi kuin energiatukitoimenpiteiden asteittaisesta kokonaan lakkauttamisesta saatavat säästöt.

(26) Vakausohjelman mukaan julkisten investointien määrä kasvaa 4,8 prosentista suhteessa BKT:hen (vuonna 2023) 5,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen (vuonna 2024). Investointien määrän kasvu heijastaa hieman pienempiä kansallisesti rahoitettavia investointeja ja suurempia EU:n erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen kautta rahoittamia investointeja. Vakausohjelmassa mainitaan uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan edistävän julkisen talouden kestävyyttä sekä kestävää ja osallistavaa kasvua. Niihin sisältyy korkean lisäarvon investointeja ja rakenneuudistuksia kohti vihreää, digitaalista ja energiasiirtymää, jotka sisältyvät myös elpymis- ja palautumissuunnitelmaan.

(27) Vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Ohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja 0,1 prosenttiin vuonna 2026. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan näin ollen pysyvän alle kolmessa prosentissa suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan ennustetaan supistuvan vuoden 2024 lopun 150,8 prosentista suhteessa BKT:hen 135,2 prosenttiin vuoden 2026 loppuun mennessä.

(28) Kreikan veropoliittisen kehyksen muutokset voisivat elpymis- ja palautumissuunnitelman osana toteutettujen parhaiden käytäntöjen ja uudistusten pohjalta auttaa korjaamaan investointivajetta. Erityisesti verotusta koskevan ennakkopäätösjärjestelmän käyttöönotto voisi lisätä oikeusvarmuutta sijoittajien kannalta ja lisätä meneillään olevia toimia verojärjestelmän yksinkertaistamiseksi. Verojärjestelmän tarkistaminen voisi myös auttaa laajentamaan veropohjaa itsenäisten ammatinharjoittajien osalta ja tukea investointeja. Verosäännösten noudattamista voitaisiin parantaa ottamalla käyttöön laajempi sähköisten maksujen järjestelmä ja hyödyntämällä sähköisistä maksuista saatavaa tietoa entistä paremmin, kun otetaan huomioon erityisesti viimeaikaiset todisteet kasvavasta epäsuhdasta ilmoitettujen pienten tulojen ja itsenäisten ammatinharjoittajien ilmeisen nopeasti kasvavan liikevaihdon välillä. Sähköisistä maksuista saatavia tietoja olisi hyödynnettävä paremmin erityisesti tiettyjen ammattien osalta. Riippumattoman julkisista tuloista vastaavan viranomaisen meneillään olevan digitalisaation odotetaan edistävän muun

[23] Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitettaviksi menoiksi, joista on vähennetty päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja joissa ei oteta huomioon korkomenoja eikä suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

muassa tätä tavoitetta. On kuitenkin olennaisen tärkeää, että viranomaisen itsenäisyyttä hallinnoida ja kehittää henkilöstö- ja tietotekniikkainfrastruktuuriaan lisätään edelleen, koska verojärjestelmiin kohdistuu jatkuvasti uusia maailmanlaajuisia haasteita.

(29) Kreikka on jatkanut toimia julkishallintonsa nykyaikaistamiseksi, mutta sen yleinen toimivuus on edelleen heikkoa. Julkishallinnon koko ja kustannukset ovat vuoden 2010 jälkeen toteutetun huomattavan sopeutuksen jälkeen pitkälti vastanneet EU:n keskiarvoa. Kreikan palkkamenot säilyivät vuonna 2022 ennallaan, 10,8 prosentissa suhteessa BKT:hen, mikä on hiukan yli EU:n keskiarvon (10,2 % suhteessa BKT:hen). Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on keskeistä varmistaa, että yhtenäisen palkkataulukon soveltamista jatketaan ja samalla säilytetään nykyinen henkilöstömäärä soveltamalla edelleen vakituisen henkilöstön palkkaamista koskevaa ”yksi sisään, yksi ulos” -sääntöä ja vuonna 2022 käyttöön otettua väliaikaisen henkilöstön enimmäismäärää. Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla julkishallinnon vaikuttavuutta parannetaan keskittyen erityisesti digitaalisten palvelujen parantamiseen. Korkeatasoisen henkilöstön houkutteleminen ja töissä pitäminen on kuitenkin edelleen haaste. Rakenteellinen keino puuttua tähän olisi erityis- tai lisäpalkkataulukon käyttöönotto tiettyjä tehtäviä ja/tai elimiä varten sekä tarkoin määritelty korvausjärjestelmä, joka otettaisiin käyttöön erottamattomana osana uutta henkilöstöhallintojärjestelmää siten, että samalla turvattaisiin yhtenäisen palkkaluokituksen eheys ja palkkamenojen kokonaismäärä.

(30) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on toistaiseksi edennyt hyvin. Jatkossa on tärkeää säilyttää täytäntöönpanon vauhti. Kreikka toimitti kolme maksupyyntöä[24], jotka koskivat muuta kuin takaisinmaksettavaa rahoitustukea, ja kaksi maksupyyntöä, jotka koskivat lainatukea ja vastasivat 85:tä suunnitelman välitavoitetta ja tavoitetta. Tähän mennessä Kreikalle maksettu kokonaisosuus on 7,126 miljardia euroa.[25] Asetuksen (EU) 2021/241 14 artiklan 6 kohdan mukaisesti Kreikka ilmoitti 29 päivänä maaliskuuta 2023 aikomuksestaan pyytää 5 miljardin euron lisälainatukea rahoitettavaksi elpymis- ja palautumistukivälineestä. Kreikka on aloittanut suunnitelmansa täytäntöönpanon vakaasti ja perustanut hallinto- ja valvontajärjestelmän, jolla seurataan ja koordinoidaan uudistusten ja investointien oikea-aikaista toteuttamista. Jatkossa on tärkeää ylläpitää ja tehostaa näitä ponnisteluja, koska suunniteltuja uudistuksia ja investointeja on huomattavan paljon ja niiden loppuunsaattaminen edellyttää usein erilaisten valmisteluvaiheiden, kuten julkisten hankintamenettelyjen, oikea-aikaista edistymistä. Suunnitelman täytäntöönpanon jatko riippuu täytäntöönpanevien elinten, kuten alue- ja paikallishallinnon, hallinnollisista ja täytäntöönpanovalmiuksista. Uuden REPowerEU-luvun nopea sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisäuudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Kreikan strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän osalta. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja

[24] Kreikka toimitti kolmannen avustusta koskevan maksupyynnön 16 päivänä toukokuuta 2023, ja komission tekemä arviointi on meneillään.

[25] Avustuksina on maksettu rahoitustukea, jota ei makseta takaisin (lukuun ottamatta ennakkomaksuja), yhteensä 3,436 miljardia euroa ja lainatukea (lukuun ottamatta ennakkomaksuja) 3,69 miljardia euroa.

palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

(31) Komissio hyväksyi kaikki Kreikan koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesiopolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Kreikan alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.

(32) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla, Kreikalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät terveydenhuoltoon ja pitkäaikaishoitoon, kiinteistörekisterikartoitukseen, energiapolitiikkaan ja vihreään siirtymään.

(33) Julkisen terveydenhuollon menot ovat alle EU:n keskiarvon, kun taas potilaiden maksamat omavastuuosuudet suhteessa BKT:hen ovat Kreikassa EU:n toiseksi korkeimmat. Terveydenhuoltojärjestelmä on edelleen sairaalakeskeinen, ja terveydenhuoltomenot kohdistuvat sairaalahoitoon. Ja kun tarkastellaan julkisten lääkemenojen osuutta BKT:stä, Kreikka on ensimmäisellä sijalla kaikista jäsenvaltioista. Pitkäaikaishoitoon ja ennaltaehkäisevään hoitoon käytetyt julkiset menot ovat huomattavasti EU:n keskiarvoa pienemmät, eikä pitkäaikaishoitoa varten ole olemassa kattavaa kansallista strategiaa. Tämän ongelman ratkaisemiseksi Kreikka on ottamassa käyttöön hiljattain hyväksytyn perusterveydenhuoltojärjestelmän, jonka tarkoituksena on vähentää riippuvuutta sairaalahoidosta ja parantaa terveydenhuollon tuotteiden ja palvelujen saatavuutta. Perusterveydenhuollon uudistuksen täysimittaista toteuttamista haittaa perhelääkäripula. Perhelääkäreiden määrä ei riitä kattamaan koko väestöä. Lääkäreitä on oltava riittävästi, jotta 1 päivänä syyskuuta 2023 käynnistettäväksi säädetty tehokas ja kattava portinvartijajärjestelmä voidaan ottaa käyttöön kokonaisuudessaan. Jotta järjestelmä kattaisi koko väestön, tarvitaan tehokkaampia kannustimia perhelääkäreiden määrän lisäämiseksi. Myös väestön rekisteröinti on keskeistä, jotta terveydenhuollon riittävä ja yhtäläinen saatavuus voidaan varmistaa.

(34) Kansallisen kiinteistörekisterin valmistuminen – joka on ollut pitkäaikainen hanke – parantaa osaltaan Kreikan liiketoimintaympäristöä. Toukokuun 2023 loppuun mennessä kiinteistörekisterikartoituksista oli saatu päätökseen 71 prosenttia, minkä lisäksi oli kerätty 25 prosenttia omistusoikeustietoja, jotka olivat parhaillaan käsiteltävinä. Kerättyjen tietojen käsittelyn odotetaan valmistuvan vuoden 2023 loppuun mennessä, jolloin kiinteistörekisteri olisi siis valmis. Uuteen Kreikan kiinteistörekisteriin siirryttäessä on avattu 12 kiinteistörekisteritoimistoa ja 49 toimipistettä, jotka ovat toiminnassa. Kreikan kiinteistörekisteri aikoo digitalisoida kaikki kansalaisille tarkoitetut palvelut kokonaan, ja elpymis- ja palautumistukivälineestä tuetaan kaikkien tällä hetkellä paperimuodossa olevien rekisteröintejä ja omistusoikeuksia koskevien asiakirjojen digitalisointia.

(35) Huolimatta ponnisteluista, joita Kreikka on toteuttanut myös energiakriisin yhteydessä, se on edelleen erittäin riippuvainen fossiilisista polttoaineista, sillä vuonna 2021 öljyn osuus sen energialähteiden yhdistelmästä oli 52 prosenttia ja kaasun 24 prosenttia. Hiilestä irtautumisen vauhdittamiseksi voitaisiin jatkaa useita toimenpiteitä, jotka perustuvat Kreikan elpymis- ja sopeutumissuunnitelmaan sisältyviin investointeihin ja uudistuksiin ja menevät niitä pidemmälle. Kreikka voisi

nopeuttaa ja laajentaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa luomalla ja saattamalla päätökseen oikeudellisen kehyksen, jolla edistetään uusiutuvaan vetyyn perustuvan infrastruktuurin ja merituulivoiman kehittämistä. Lisätoimia tarvitaan biometaanin lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen kehittämisen vauhdittamiseksi ja käytettävissä olevan kestävän biometaanin potentiaalin muuttamiseksi todelliseksi tuotantokapasiteetiksi, jolla korvataan maakaasun tuonti.

(36) Kun uusiutuvia energialähteitä integroidaan yhä enemmän, lisäinvestoinnit varastointi- ja verkkokapasiteetin laajentamiseksi ovat välttämättömiä sähköverkon tasapainon turvaamiseksi. Yhteiset korvausjärjestelmät ja käyttöpaikalla tuotetun sähkön järjestelmien edistäminen voisivat olla tärkeitä välineitä, joilla edistetään varastointikapasiteetin oikea-aikaista ja toteuttamiskelpoista laajentamista. Jotta uusiutuvien energialähteiden käyttöä ei tarvitsisi rajoittaa, voitaisiin kehittää uusia sähköverkon yhteenliitäntöjä naapurimaiden kanssa. Uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton lisäämiseksi on tärkeää panna kaikilta osin täytäntöön vuonna 2022 hyväksytty uusi oikeudellinen kehys, joka yksinkertaistaa ja nopeuttaa uusiutuviin energialähteisiin ja varastointiin liittyvien hankkeiden lupamenettelyä. Lisäksi itse tuotetun energian kulutuksen järjestelmien edistäminen, mukaan luettuna tuen laajentaminen akuilla varustettujen aurinkosähköjärjestelmien asentamiseen, ja energiayhteisöjen perustaminen voisivat auttaa lisäämään uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton sosiaalista hyväksyttävyyttä.

(37) Kreikka voisi myös laajentaa nykyisten energiansäästötoimenpiteiden soveltamisalaa ja kunnianhimoa ja vähentää energiaköyhyyttä. Maakaasun kulutus on vähentynyt Kreikassa 22 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasunkulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä ylittää 15 prosentin vähennystavoitteen. Kreikka voi jatkaa kaasun kysynnän tilapäiseen vähentämiseen tähtääviä toimia 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka[26].

(38) Ottamalla käyttöön uusia rahoitusvälineitä, kuten energiatehokkuushuutokaupat, nykyisiä peruskorjaustukiohjelmia voitaisiin kohdentaa tehokkaammin energiaköyhiin kotitalouksiin. Älykkäiden mittareiden osuus Kreikassa on selvästi jäljessä EU:n keskiarvosta (3 % verrattuna 54 %:iin vuonna 2021). Sitä olisi syytä kasvattaa, koska se antaisi kuluttajille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti markkinoihin ja tukisi kysyntäjoustoa. Tietyillä aloilla, kuten liikenteessä ja vesihuollossa, on huomattavia energiansäästömahdollisuuksia, koska ne ovat edelleen erittäin riippuvaisia öljystä.

(39) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollateknologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleenkoulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleenkohdentamisen edistämisessä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön näiden toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten. Vihreiden taitojen puute Kreikassa on tällä hetkellä ilmeisintä vihreän siirtymän kannalta erittäin keskeisellä rakennusalalla ja tietyissä ammateissa, joita ovat esimerkiksi putkiasentajat ja sähköasentajat. Myös nuorten ja naisten

[26] Neuvoston asetus (EU) 2022/1369 ja neuvoston asetus (EU) 2023/706.

työllistettävyyden parantamiseksi on edelleen paljon tehtävää. Julkisten työvoimapalvelujen hallinnollisten valmiuksien lisääminen ja työntekijöihin kohdistuvan yksilöllisen lähestymistavan käytön laajentaminen voivat parantaa näiden ryhmien työllistymistä sekä tukea sujuvaa ja oikeudenmukaista siirtymää.

(40) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[27] ilmenee jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(41) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyyden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän suurena ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja suunnattu elinkelpoisille yrityksille ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Kreikan osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan ensimmäisen, toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen euroalueelle annetun suosituksen täytäntöönpanoon.

(42) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2023 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan korjaamaan haavoittuvuuksia, jotka liittyvät julkiseen velkaan, ulkoiseen rahoitusasemaan ja järjestämättömiin lainoihin. Suositus 2 edistää osaltaan suosituksen 1 käsittelyä. Toimenpiteillä, joihin suosituksessa 1 viitataan, myötävaikutetaan sekä epätasapainojen korjaamiseen että euroalueelle annetun suosituksen täytäntöönpanoon johdanto-osan 41 kappaleen mukaisesti,

SUOSITTAA, että Kreikka toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat energiatukitoimenpiteet vuoden 2023 loppuun mennessä ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen; varmistaa, että toimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät, jos energian hintojen uusi kallistuminen edellyttää tukitoimenpiteitä;

   varmistaa finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun vuonna 2024 enintään 2,6 prosenttiin;

[27] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan ja 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

noudattaa vuoden 2024 jälkeen edelleen asteittaiseen ja kestävään vakauttamiseen tähtäävää julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa yhdistettynä investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään voimakkaampaa kestävää kasvua, jotta saavutetaan maltillinen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema;

parantaa osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa toteutettujen uudistusten pohjalta verojärjestelmän investointiystävällisyyttä ottamalla käyttöön ennakkoveropäätösjärjestelmän, laajentaa veropohjaa muun muassa tarkistamalla itsenäisten ammatinharjoittajien nykyistä verotusrakennetta ja tehostaa verosäännösten noudattamista ottamalla laajemmin käyttöön sähköiset maksut; turvaa verohallintoviranomaisen riippumattomuuden ja parantaa sitä edelleen laajentamalla viranomaisen valtuuksia kehittää ja hallinnoida tietojärjestelmiään ja henkilöresurssejaan; varmistaa julkishallinnon tehokkuuden niin, että se pystyy houkuttelemaan oikeanlaista osaamista ja säilyttämään johdonmukaisuuden yhtenäisen palkkataulukon kanssa; jatkaa järjestämättömien lainojen määrän vähentämistä ja järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden toiminnan parantamista;

2. jatkaa edelleen tiiviisti tarkistetun elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vakaata täytäntöönpanoa ja viimeistelee ripeästi REPowerEU-luvun, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; varmistaa, että hallinnolliset valmiudet ovat jatkossakin suunnitelman kokoon nähden riittävät; jatkaa koheesiopolitiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

3. saattaa terveydenhuollon riittävän ja yhtäläisen saatavuuden varmistamiseksi päätökseen perusterveydenhuoltopalvelujen käyttöönoton ja soveltaa tehokkaampia kannustimia perhelääkäreiden rekrytointiin, jotta saavutetaan täysi väestökattavuus ja väestön rekisteröinti; viimeistelee kiinteistörekisteriuudistuksen saattamalla päätökseen kiinteistörekisterikartoituksen sekä perustamalla Kreikan maarekisteriviranomaisen ja käynnistämällä sen toiminnan;

4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja nopeuttaa edelleen energiantoimitusreittien monipuolistamista; laajentaa edelleen uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa saattamalla valmiiksi ja panemalla täytäntöön uudet lupamenettelyä ja merituulipuistoja koskevat oikeudelliset kehykset, lisäämällä sähköverkko- ja varastointikapasiteettia, edistämällä uusiutuvan energian hajautettua tuotantoa ja ottamalla käyttöön oikeudellisen kehyksen uusiutuvan vedyn ja biometaanin tuotantoa varten; lisää panostusta energiatehokkuutta parantaviin toimenpiteisiin, mukaan lukien kohdennetut toimenpiteet energiaköyhille kotitalouksille ja älykkäiden mittareiden asentaminen, sekä politiikkatoimia, joilla pyritään tuottamaan ja hankkimaan vihreän siirtymän edellyttämiä taitoja; tukee liikennesektorin hiilestä irtautumista erityisesti edistämällä sähköajoneuvojen käyttöä.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja